

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1013/2006 om overførsel af affald

COM(2013) 516 final — 2013/0239 (COD)

(2014/C 170/19)

Hovedordfører: **Stéphane BUFFETAUT**

Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 27. september 2013 og den 8. oktober 2013 under henvisning til artikel 192 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1013/2006 om overførsel af affald«

COM(2013) 516 final — 2013/0239 (COD).

Den 17. september 2013 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 494. plenarforsamling den 10.—11. december 2013, mødet den 10. december, Stéphane Buffetaut til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 121 stemmer for og 1 hverken for eller imod.

1. Konklusioner

1.1 Forslaget om ændring af forordning, som i princippet er fuldt berettiget, bør give mulighed for bedre at bekæmpe den praksis, der finder sted i form af ulovlig overførsel af affald og ukorrekt affaldsbehandling. Med fastlæggelsen af en klar og ensartet ramme for indførelse af kontrol fungerer den nye lovgivning faktisk som en metodologisk støtte til medlemsstaterne og burde tilskynde dem til at gøre kontrollen mere effektiv, især da planerne hvert år vil blive revideret og tilpasset om nødvendigt.

1.2 Med hensyn til eksport bør de kompetente myndigheders beføjelse til at kræve dokumentation for en overførsels opfyldelse af de juridiske krav til metoder, teknologier og normer for affaldsbehandling på nyttiggørelsesanlæggene i bestemmelseslandet give mulighed for bedre at bekæmpe den ulovlige eksport, som desværre finder sted i form af organiseret kriminalitet.

1.3 Indførelsen af effektiv og ensartet kontrol burde desuden give mulighed for at bekæmpe situationer med illoyal konkurrence og i sidste ende situationer, hvor virksomheder der overholder reglerne og handler på ærlig og gennemsigtig vis stilles ugunstigt i forhold til virksomheder, der ikke overholder de lovgivningsmæssige forpligtelser, omgår dem eller bevidst trodser dem.

1.4 En bedre tilrettelæggelse af kontrolplanerne vil være hensigtsmæssig, både for at beskytte folkesundheden og miljøet, opretholde en sund konkurrence i sektoren og for at bekæmpe organiseret kriminalitet. Man bør dog huske på, at afsættelse af yderligere praktiske midler nødvendigvis medfører udgifter og kræver, at medlemsstaterne fastlægger prioriteter for de offentlige udgifter.

2. Baggrund

2.1 Efter otte års anvendelse ønsker Kommissionen at drage konklusioner af den opnåede erfaring med henblik på at forbedre teksten i forordning nr. 1013/2006 via ændringer, der sigter på dels at forenkle procedurerne, dels at gøre kontrollen mere effektiv, så ulovlig transport af især farligt affald kan undgås.

2.2 Forordningens formål er som bekendt at indføre bestemmelser fra OECD og Basel-konventionen om overførsel af affald i EU-lovgivningen, løse vanskelighederne med gennemførelsen af forordningen fra 1993, fremme harmoniseringen af regler på internationalt plan for grænseoverskridende overførsel af affald samt forenkle og præcisere teksten.

2.3 Spørgsmålet om EU-lovgivningens overensstemmelse med de internationale konventioner er ganske vist blevet løst, men der er stadig behov for forbedringer på inspektionsområdet med særlig fokus på farligt affald og affald, som ulovligt overføres med henblik på dumpning eller behandling uden hensyntagen til de gældende normer. I praksis bør der i højere grad fokuseres på kontrol af det mest problematiske affald.

2.4 Det bør erindres, at alle overførsler af affald til nyttiggørelse i EU er berettiget til fri bevægelighed. For ikke-farligt affald gælder, at sådanne overførsler ikke skal meddeles på forhånd, og at de kun skal overholde generelle krav om oplysninger. Overførsler af farligt affald til nyttiggørelse og overførsler af affald til bortskaffelse er begge underlagt forudgående skriftlig anmeldelse og samtykke.

2.5 Gennemførelsen af denne lovgivning forudsætter, at dens anvendelse kontrolleres. Medlemsstaterne skal sørge for inspektion af virksomheder i overensstemmelse med rammedirektivet om affald og foretage kontrol af overførsler, uanset om disse foregår på veje, i havne eller via andre transportmidler. Kontrollen kan også udføres ved den endelige destination på et nyttiggørelses- eller bortskaffelsesanlæg.

2.6 Medlemsstaterne foretager kontrollen på den måde, de finder mest hensigtsmæssig. Forordningen om overførsel af affald indeholder ingen specifikke bestemmelser om, hvordan kontrollen skal udføres. I praksis er der som følge af dette spillerum store forskelle mellem medlemsstaterne. Nogle medlemsstater har indført effektive ordninger, andre har udvist langt mindre effektivitet, navnlig fordi de ikke råder over tilstrækkelige midler til dette. Denne situation får eksportører af ulovligt affald til at vælge at sende deres affald gennem medlemsstater med mangelfuld kontrol.

2.7 De mest problematiske ulovlige overførsler involverer naturligvis farligt affald og affald, som ulovligt sendes ud til dumpning eller mangelfuld behandling uden hensyntagen til de gældende normer. Dette kan få alvorlige konsekvenser for både menneskers sundhed og miljøet.

2.8 En af de negative konsekvenser af de ulovlige overførsers omfang er i øvrigt, at de store forskelle i medlemsstaterne udførelse af kontrol skaber konkurrenceforvridning. Lovlydige virksomheder sættes i en dårligere økonomisk situation end virksomheder, der kan operere i lande, hvor reglerne kontrolleres i mindre omfang eller utilstrækkeligt.

2.9 Det er netop for at komme disse ulovlige og farlige handlemåder til livs, at Kommissionen foreslår en revision af forordningen. Revisionen vil kunne støtte og styre medlemsstaternes inspektioner, så fokus rettes mod de affaldsstrømme, der indebærer en høj risiko.

3. Forslagets indhold

3.1 Kommissionen tilføjer i sit forslag en definition af genbrug af produkter, der ikke er affald, og ønsker at få beføjelse til at vedtage delegerede retsakter vedrørende tekniske og organisationsmæssige krav til udveksling af data og oplysninger, men det væsentligste i forslaget er ændringen af forordningens artikel 50.

3.2 Formålet med ændringerne er:

3.2.1 at få medlemsstaterne til at tilrettelægge kontrol af virksomheder og indføre stikprøvekontrol af overførslerne samt af nyttiggørelses- og bortskaffelsesprocesserne

3.2.2 at få medlemsstaterne til at udarbejde planer for inspektioner af overførsler, herunder inspektioner af anlæg og virksomheder, vej- og jernbanetransporter og forsendelser fra havne.

3.3 Kommissionen fastlægger de elementer, der skal indgå i planerne, og anfører syv punkter, som medlemsstaterne skal efterkomme og rapportere om.

3.4 De indbefatter en strategi med angivelse af de anvendte midler, en risikovurdering, der dækker ulovlige overførsler, fastlæggelse af prioriteringer, oplysninger om antal og typer af planlagte inspektioner af affaldsanlæg og transport, fordelingen af opgaver mellem de involverede myndigheder, samarbejdsmetoder for de forskellige myndigheder samt en vurdering af behovet for uddannelse af kontrollører. Planerne revideres årligt.

3.5 Kommissionen tilføjer bestemmelser om passende beskyttelse af overførsler af affald og gennemførelse af nyttiggørelsesoperationer i henhold til lovgivningen.

4. Generelle bemærkninger

4.1 I betragtning af den situation, Kommissionen har beskrevet, omfanget af ulovlige overførsler og skævhederne med hensyn til kontrol og gennemførelse af lovgivningen er det berettiget at gribe ind for at komme de ulovlige overførsler til livs og mindske de sundhedsmæssige og miljømæssige risici, de medfører, samt afhjælpe den ugunstige situation for virksomheder, der anvender lovgivningen korrekt.

4.2 Indførelsen af den nye lovgivning må imidlertid ikke munde ud i, at der blot træffes formelle administrative foranstaltninger for at overholde de nye foreskrevne regler, uden at de egentlig bliver gennemført. En konkret gennemførelse kræver mobilisering af nye finansielle midler, og det er en vanskelig opgave for medlemsstater, der mangler penge og er nødt til at rette op på de offentlige udgifter.

4.3 De valgte procedurer bør derfor være enkle, så medlemsstater, der ikke gør det korrekt på nuværende tidspunkt, kan indføre og eventuelt forbedre den fornødne kontrol. Frygten for at blive indbragt for Domstolen på grund af manglende overholdelse af traktaternes forpligtelser og den indsats, der gøres af almindelige borgere med en legitim interesse i at handle, kan eventuelt gøre de forsømmelige medlemsstater mere ivrige efter at overholde reglerne.

Bruxelles, den 10. december 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
